

19 грудня серу Роджеру Пенроузу, професору Оксфордського університету, вручено золоту медаль і премію імені Альфреда Нобеля за "... discovery that black hole formation is a robust prediction of the general theory of relativity" (з рішення Нобелівського комітету).

Присудження Нобелівської премії Роджеру Пенроузу (як і Стівену Хокінгу, який, померши 2018 року, не зміг її отримати, хоча мав би бути відзначений нею разом з Роджером Пенроузом) очікувалось співробітниками нашого інституту, котрі використовували у своїх дослідженнях його результати, а також зустрічалися з ним особисто. Роджер Пенроуз, математик за освітою, ще студентом розвинув теорію узагальнених обернених матриць, відомих зараз під назвою матриць Мура-Пенроуза, потім був аспірантом відомого геометра Ходжа і тополога Тодда (цікаво, що вивчаючи "геометрію неможливого", Пенроуз запропонував кілька ідей Мауріцу Корнеліусу Ешеру для втілення у його картинах – тепер загальновідомих), виконав низку досліджень в чистій математиці, згодом вніс до загальної теорії відносності і розвинув у ній ідеї диференціальної і алгебраїчної геометрії. Завдяки цьому у 1965 році, використовуючи топологічні методи, він довів існування сингулярності як кінцевого стану гравітаційного колапсу, що і принесло йому Нобелівську премію. Цим завершено математичне обґрунтування існування чорних дір, підтверджене у 2019 році шляхом їх прямого спостереження проектом ЕНТ. В останні роки Р.Пенроуз розвинув конформну циклічну космологію та написав декілька відомих філософсько-наукових книг візіонерського характеру.

Першу особисту зустріч із Роджером Пенроузом співробітники Інституту Володимир Пелих та Роман Пляцко мали під час Міжнародної гравітаційної конференції GR-14 у Флоренції 1995 року.

У 2012 році учасники виконаного в інституті проекту за програмою НАН України «Космомікрофізика» (Б.Новосядлий, В.Пелих, Ю.Тайстра, О.Сергієнко) були присутніми при врученні Роджеру Пенроузу диплома почесного доктора Київського політехнічного інституту імені Ігоря Сікорського

та на його лекції про створювану ним конформну циклічну космологію

В роботах В.Пелиха і Ю.Тайстри використовується створений Р.Пенроузом і Е.Т.Ньюменом метод ізотропного орторепера, відомий під назвою методу Ньюмена-Пенроуза. Зустріч В.Пелиха і Р.Пляцка одночасно з обидвома авторами методу відбулась на конференції GR20 у Варшаві у 2013 році

Настільки уважно спостерігав Р. Пенроуз за доповідями під час конференції Польського релятивістського товариства у 2017 році, в тому числі за доповідями В.Пелиха і Ю.Тайстри та Р.Пляцка

Після доповіді Р.Пенроуза Ю.Тайстра попросив дозволу сфотографуватися з ним.

Відзначення Роджера Пенроуза Нобелівською премією набирає особливого значення з точки зору колективу ІППММ ім. Я.С.Підстригача НАН України тому, що, ймовірно, наш інститут є однією з небагатьох наукових установ світу, де його результати використовують як фахівці в області математичної і теоретичної фізики, так і алгебраїсти, що є хорошим свідченням як широти напрямків наукових досліджень в інституті, так і їх рівня. Алгебраїстів інституту своїми результатами добре представляє Іван Кирчей, в дослідженнях якого знаходить подальший розвиток поняття узагальнених обернених матриць Мура-Пенроуза. Тому колектив інституту має особливі підстави приєднатися до чисельних привітань Р.Пенроуза та побажати йому нових наукових досягнень.